

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare săptămânal sub îngrijirea Dlui Revizor școlar
MARIAN SASU.

Abonament :

120 lei pe an pentru membrii corpului didactic.
Iar pentru comitele școlare și partit. 150 lei.
Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

Inserțiuni și reclame

se publică după tarif. — Scrisori nefrancațe nu se primesc. — Manuscrisurile nu se înapoiază.

Un număr 3 lei.

Vrem să se știe un lucru.

Ne bucură faptul, — cred fără excepție pe toți — că în sfârșit comitetul asociației noastre a convocat adunarea generală anuală pe ziua de 26 cor. la Teiuș.

E o alegere a locului foarte potrivită pentru toți frații colegi, fiind Teiușul un centru al județului nostru, constatăm cu bucurie, că o alegere a locului — de rândul ăsta — a fost cu drept cuvânt imparțială. Din punctele de program, unul și cel mai însemnat este fără îndoială p. 3. „Asociația de înmormântare” raportor Dl. revizor școlar Marian Sasu, căruia pentru interesul ce-l poartă și în acest respect, i-i aducem toată stima și recunoștința noastră nefăjărită.

E datorința noastră imperioasă, ca această chestie să ne preocupe cu toată seriozitatea, aprecindu-o din tot sufletul nostru, fiind aceasta „Asociație de înmormântare” indispensabilă pentru noi.

Ar fi un lucru, cum nu se poate mai bun, ca la această adunare să se prezinte toți frații colegi, ferm hotărâți, ca încă în aceea zi să se înjghebeze și să ia ființă „Asociația sau reuniunea de înmormântare a învățătorilor din județul Alba”.

Cred, că nici frații colegi mai bine situați nu vor

fi străini de înființarea acestei reuniuni, atât de salutară și umană. Dragostea colegială și simțul altruist, vor plana de-asupra tuturor altor interese individuale.

Să dea D-zeu să fim pentru înființarea „Asociației de înmormântare a învățătorilor din județul Alba” o gândire și un suflet, ca tot-o-dată să avem dreptul de a fi mândri și fericiți și prin faptul, că învățătorii ardeleni, cari primii au înființat o „Asociație de înmormântare” au fost cei din județul Alba, cari au văzut cele mai mărețe fapte istorice ale neamului nostru.

Nu mi se va lua în nume de rău, când la adunarea dela Teiuș cerem dela cei chemați să ne clarifice un lucru și anume:

Asociația învățătorilor, secția județului Alba, de când s'a făcut tovarășie — societate — de speculă politică?

Cum vine biroul acestei asociații să facă compromisuri ca cele din preajma alegerilor pentru cameră?

Am fost convocați — pe vremea alegerilor — ca să alergăm la Alba-Iulia, pentru a pertracta cu ceva bărbați politici, nu știu ce, pe urma cărui fapt, am profita de un lucru, care lovia direct interesele noastre dascălești.

Nu înțeleg! Ameliorarea sorții noastre, depinde și dela compromisuri de speța asta, a unor învățători dintr'un județ?

Ce au profitat învățătorii din județul nostru din șiretlicul acesta? Respingem — cu toată-puterea — ori-ce favoruri, făcute de ori-cine, pe temeiul ăstor-fel de căpătuiești.

Vrem să fim apreciați, de cei chemați, după ade-vărata noastră jertfă pe alatrul culturii poporului român din țara noastră și nici decum în urma unor căi joznice, ca cele dela alegerile trecute. Corpul didactic nu e o tovarășie de învărteală, în consecință, pretindem — la Teiuș — să ni se facă cu venitele clarificări din partea conducătorilor asociației noastre, în ce privește jostnica și condamnabila procedură dela alegerile ultime pentru cameră.

Să se ştie un lucru: Nimănu-i stă în drept să se abată dela statutele ce avem. Nu se poate face abuz de putere din partea nimănu.

Să ne vedem cu bine la Teiuş!

Ioan Aldea.

Mama lui Napoleon.

„Viitorul copilului totdeauna este opera mamei sale“.

Napoleon.

De câte ori citesc ceva despre vr'un om mare, fără să voi mă simt cuprinsă de curiozitatea: „Cine a fost mama lui? Care eră sufletul, inima ei ca femeie şi ca mamă?“ Şi pentru că în timpul şcollei eram admiratoarea geniului lui Napoleon am căutat mereu s'aflu amănunte din viaţa ei, citind diferite cărţi istorice şi reviste, care cuprindeau crâmpes din viaţa marelui războinic. Ea se numia Letiţia Ramolino, născută în 24 Aug. 1750 în comuna Ajaccio din insula corsica. În vârstă de 17 ani se căsătorii cu avocatul Carol Bonaparte. Averea nu prea mare şi veniturile tinărului bărbat nu asigurau o existenţă prea strălucită Letiţiei. Dar ea cu toate că era aproape copilă când s'a căsătorit deveni o femeie harnică, prevăzătoare, cuminte aşa că economiile făcute de ea puteau întregi ceea ce lipsia din câştigul soţului său. În decursul câtorva ani cerul îi înzestrase cu opt copii dragălaşi. Acum Letiţia făcea parte din categoria femeilor pentru care căminul ei este unica fericire.

Singurul ei gând erau copiii, creşterea lor îngrijită. Muncea neobosită pentru a-i vedea mulţumiţi. Eră de-o blândetă şi gingaşe rară cu toate aceasta când eră nevoie ştia să fie severă şi dreaptă cu micuţii ei. Tot ea se îngrija de educaţia lor religioasă „Lui Dzeu şi mamei mele datorez tot ce-am făcut în viaţă“ zice Napoleon. De timpuriu ea-i îndreptă spre bine, frumos şi adevăr.

Iar după moartea soţului său ea luptă şi cu mai multă îndărjire pentru a-şi vedea copiii bine educaţi, fericiţi; nici nu gândia atunci că fruntea unora va purta coroană.

Pentru această iubire nemărginită Napoleon totdeauna i-a fost recunoscător, a preţuit-o stimat şi iubit-o după merit. Iată ce-i scrie la moartea tatălui său, când din cauza depărtării nu o poate consola personal. „Scumpa mea mamă! Nu fi prea mâhnită. Noi ne vom mări iubirea, recunoştinţa faţă de tine şi vom fi aşa de fericiţi dacă prin ascultarea noastră vom putea cât de puţin întregi lipsa tatălui drag“. Chiar în anul acela a ajuns

sublocotenent. Și pentru a ușora greutatea mamei sale luă cu sine pe fratele mai mic Ludovic. Il întreținea din leafa care abia-i era de ajuns lui: Injumătățea cu el camera, mâncarea, îmbrăcămintea „Singura-mi distracție mi-e munca. Dorm puțin și mănânc numai odată'n zi” — așa scria mamei sale, iar pentru ca să n'o mâhnească adaugă — „Cu toate acestea scumpă mamă viața aceasta-mi face așa de bine. Pe Ludovic l-am pregătit pentru sf. împărtășire ca și cum tu l-ai fi'ngrijit”. Mai târziu când Ludovic a ajuns regele Olandei s'a arătat necunoscător față de fratele său bun. Dar pe Napoleon il mângăia gândul, că creșterea lui a luat-o de pe umerii iubitei sale mamă. In anul 1793 ajunsse general, după șase ani prim consulul Franței iar în 2 Dec. 1804 se încoronă peste o împărăție mai mare ca aceea a lui Carol cel Mare; pe frații săi copii vitregi și generalii iubiți îi numi regi ai statelor vasale. Nu și-a uitat nici de mama sa pe care o iubea cu aceeași căldură ca'nainte. Știa că ea n'ar primi coroană. de ceea avu grije să-i asigure o poziție strălucită numind-o prezidenta tuturor instituțiilor de binefacere din întreaga împărăție.

Acest rang se potrivea așa de bine femeii vrednice și bună. Noua situație n'a putut-o schimba. Ii plăcea mai mult să se 'ngrijască de orfani și părăsiți decât să se piardă în distracții lux și strălucirea dela curtea fiului său, pe care numai pentru că erau în legătură cu fiul său le iubea.

A rămas mereu femeia prevăzătoare, bună și'nainte de toate mama iubitoare care nu își părăsește copilul nici în bine nici la rău. Astfel când Napoleon fu silit să plece pe insula Elba, ea-l însoți. Mai târziu l-a urmat pe sf. Elena pentru a-i indulci pâinea amară a exilului. Dar de aici a fost respinsă cu forța. Atunci a trimis scrisori, rugăciuni ferbinți domnitorilor Europei. Dar în zadar n'a putut recăștiga libertatea fiului său. Nimeni nu-i asculta durerea mare. Dar ce va fi simțit inima ei în ziua de 5 Maiu 1821 când vestea morții lui Napoleon se lăți cu iuțea fulgerului. Intreaga Europă respira ușorată numai sufletul zdrobit al mamei rugă cerul s'o lase a-l urma și dincolo de mormânt. Dar Dzeu n'a ascultat-o. Pe lângă durerile sufletești mai avea de suferit și fizicește și-a frânt un picior și-a orbit de amândoi ochii. Abia în vârsta de 86 ani în 2 Febr. 1836 cerul chemă la sine pe mama atât de duiosă și iubitoare care bucuroasă s'a jertfit pentru copilul său dela leagăn până la mormânt. Adevărat scrie Gh. Herbert „O mamă bună valorează mai mult decât ori în lume. Ea e un magnet pentru toate inimile din căminul său, ce o stea polară pentru toți ochii” iar Bacon o compară cu un glob de precepte. Ea e sentimentul, dragălașenia, mângăerea, suflet demn de venerație.

Aurora Popa inv.

Cărări uitate

*Pe cărarea părăsită,
Cresc azi florile uitării ;
Ce îngroapă'n neguri blânde
Jurămintele visării . . .*

*Pe cărarea părăsită
Unde eri ne-am spus iubirea ;
Astăzi plâng uitate doruri,
Visuri stinse, amintirea.*

*Povestind încet mă fură
Vremi de eri de altădată,
Când lăsam pe mâna-ți blândă
Fruntea mea îngândurată . . .*

*Pe cărarea părăsită,
Cresc azi florile uitării . . .
Și se'ngroapă'n nori de gânduri
Jurămintele visării.*

Ion Rațiu.

Elevii noștri.

— La Istorie Naturală. —

Dl. Învățător explică elevilor foloasele ce tragem de la dobitoace: „Nu numai că ne hrănim cu carnea lor, dar și pielea, oasele, coarnele le întrebuițăm. Mai poate cineva adăoga și alte foloase?”

Nicu: „Da, dom'le, numele lor pot sluji ca vorbe de ocară.

„Amicul Copiilor.”

Conferințele autorităților județene.

În conformitate cu art. 343 din Legea pentru unificare administrativă a început a se ține și în județul nostru conferințe pe plasă de către autoritățile noastre județene. În aceste conferințe se discută diferite chestiuni de interes local, se dau lămuriri asupra aplicării legilor și măsurilor ce sunt de luat în vederea bunei stări administrative, economice, sanitare și culturale. Conferințele aceste sunt deci de mare importanță și delatfel cum se vor aplica măsurile și sancțiunile cuvenite pe urma relor și nevoilor descoperite va atârna și îmbunătățirea situațiilor morale și materiale a satelor noastre.

Prima conferință de acest fel s-a ținut în ziua de 10 I. c. în comuna Teiuș pentru plasa respectivă. A presediat dl. Prefect Dr. I. Cușuta cu asistența șefilor diferitelor autorități județene. În decursul debaterilor dl. Prefect între altele a făcut frumoase declarații, că adică va da tot concursul posibil pentru rezolvirea chestiei școlare și că față de organele comunale, cari nu-și vor face în chestia aceasta datoria, va aplica cele mai severe sancțiuni. Conferințele următoare se vor ține astfel: Sebeș 18 Noemvrie, Abrud 29 Noemvrie, Ighiu 3 Decemvrie, Ocna-Mureșului 10 Decemvrie, Aiud 16 Decemvrie, Vințul de jos 22 Dec. a. c.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Activitatea cercurilor culturale.

1. „Cercul cultural Călnic” și-a ținut ultima conferință la 24 Oct. a. c. în comuna Răhău. Prezenți 16 învățători din 18. Învățătorii participă la serviciul divin din biserică, iar după aceea se intrunesc la școală, unde s-a ținut o lecție practică („Rabatul”) de către D-șoara Ana Boiescu și altă lecție teoretică din acelaș obiect de către d. inv. Lălu Nicolae. Ambele lecții se declară de reușite; prelegătorilor li s-au exprimat mulțumite pentru zelul depus. S-a statorit apoi programul de muncă pe anul 1926/1927. După masă la orele 2 se ține ședința publică împreună cu conferințele „Astreii”. Din partea alor noștri conferințiază dl. inv. Aron Rîurean. Subiectul conferinței a fost luat din domeniul religiunii.

2. „Cercul cultural Căpâlna” în ședința din 26 Sept. a. c. ținută în comuna Săsciori, pe lângă statorirea programului de muncă pe anul 1926/1927, a mai adus și următoarele hotăriri importante:

I. Salarul pe luna Septemvrie să se achite la zi întâi pe motivul că învățătorii având copii de școală, nu pot face față cheltuelilor, ne mai primind salar dela Iulie până la 25—30 Sept.

II. Organele superioare școlare să lăumrească, dacă învăță-

torii sunt scutiți de taxele școlare pentru copiii lor și în ce condițiuni, având învățătoriunea a îndura multe neajunsuri în privința aceasta.

III. În viitor să deobligă inv. dela fiecare școală, a pregăti masă membrilor corpului didactic; când să prezintă la ședința cercului cultural în comună, solvându-se costul.

IV, Președintele îndeamnă corpul didactic ca la ședințele cercului cultural să se prezinte de dimineață în cumrună, luând parte la serviciul divin, pregătindu-se și aici a prelege teme din sfera religiunii.

Partea oficială.

Toate ordinile și circularele, ce se vor publica în partea aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștientios de către cei vizati.

No. 3498—1926

Vă trimitem spre știre și executare ordinul Casei Școalelor 345577/1926.

„Administrația Casei Școlilor și a Culturii Poporului dorește a da o dezvoltare mai intensă culturii albinelor”

„Pentru timpul de toamnă cultura albinelor reclamă o serie de lucrări de cea mai mare importanță, care mai de multe ori hotărăște de soarta stupilor pentru anul viitor.”

„Lucrări de căpetenie ce urmează să se facă în timpul toamnei sunt următoarele:”

„a. Recolta de care depinde în prima linie esitul stupilor sănătoși și puternici din ernat, b) curățirea și c) împachetare lor pentru ernat.”

„Pentru aceste motive și pentru a fi de folos cultivatorilor de albine vă rugăm să dati de urgență ordin tuturor învățătorilor din acest județ ca să se adreseze direct Casei Școalelor spre a li se da sfaturile necesare cu privire la îngrijirea stupilor primitivi sau sistematici, iar acolo unde va fi nevoie vom trimite conferențiarul nostru a da îndrumările necesare.

De asemenea veți da ordin și D-ilor președinți ai Cercetărilor și Căminelor Culturale să se comunice Casei Școalelor localitățile în care se găsesc mai mulți cultivatori de albine după sistemul primitiv sau sistematic, pentru a le putea da îndrumări prin conferențiarul nostru și eventual ajutor.”

M. Sasu.

Asociația învățătorilor, Secția județului Alba

ad. No. 14—1926.

CONVOCARE

Se convocă adunarea generală anuală, pe ziua de Vineri 26 Noemvrie a. c. în comuna Teiuș.

Programul s-a publicat în numărul trecut.

Fiind la ordinea zilei chestiuni de mare importanță rugăm cu insistență a se prezenta toți colegii.

Pentru a se putea lua din vreme măsurile convenite de încuadrare și masa comună, rugăm pe dñii colegi a-și anunța necondițional participarea prin o carte postală trimisă până în 23 l. c. la adresa dlui Ioan Lucaciu. Învățător în Teiuș.

Alba Iulia, 1 Noemvrie 1926.

Biroul:

Andrei Floașiu,
președinte.

Vasile Șandru
secretar.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ȘTIRI.

* *Statele de plată de pe luna Noemvrie a. c. le-am reprimis ordonanțate dela Inspectorat în ziua de 19 l. c. În aceasta zi am expediat tuturor chitanțele convenite.*

* *Domnii învățători noi numiți sunt rugați să ne trimită câte 30 lei abonament la revistă până la sfârșitul anului corente.*

* *Avizăm direcțiunile noastre școlare, că în sfârșit am primit dela On. Minister registrele necesare școlaelor. Fiecare direcțiune să anunțe în timpul cel mai scurt ce fel de registre îi lipsesc pentruca să le putem trimite. Dacă niți după aceste nu vor fi provăzute școlaelle cu registre vom face direct responsabili pe directorii lor.*

* *Cu ziua de 18 l. c. a început se apară săptămânal în orașul nostru „GAZETA POPORULUI” sub direcția dlui Ovidiu Hulea, directorului lileului român din localitate. Redactorul responsabil al ziarului e dl Ion Rațiu, harnicul colaborator al revistei noastre. Noului ziar românesc îi dorim viața lungă și izbândă deplină.*

* *Incepând cu numărul de față revista noastră va apărea Sâmbăta dimineața.*